

ئەوروپا و سولھىكى پايدار لە فەلەستىن و كوردستان

27-05-2024

نووسەرەكان

زريان رۆژھەلاتى

كورتە: ھەولەكانى پالېستى ئەوروپا لە دۆزى فەلەستىن شتىكى زۆرباشە، بەلام لە راستىدا ئاشتى، دادپەروەرى و سەقامگىرى لە رۆژھەلاتى نۆۋەراست، بە بى چارەسەرکردنى پرسى كورد قاچىكى بە شەلى دەمىننەوہ. دەيفيد فرۆمكىن لە سەرھەتاي كتيبەكەيدا گوتەي ئەفسەرىكى ئىنگلىز دىننەوہ كە دەلى، "دواي شەرىك كە كۆتايى بە ھەموو شەپەكان ھىنابوو، سولھىكيان كورد كە ھەموو ئاشتىيەكى لەناوبرد." زياتر لە سەت سال بەسەر ئەو سولھە ناسولھەدا تىپەرى و كيشەكان ھىشتا بەردەوامن، بۆيە ئەمجارەيان سولھىك پيوستە كە بەراستى سولھ بىت!

كوردیش وایه. به کۆی بزاڤه کانی کوردوهه له و ماوه یه دا، ۱۰۰ سال شه ر و پیکدادان کراوه و ته نیا له نموونه ی ۱۹۷۰ دابه که کورد توانیوه تی به شه ر مافیکی سیاسی گه وه به ده ست بئیت. ته وه ی دیکه پالنه ری سیاسی و جیۆپۆله تیکی دیکه ی له گه ل بووه. هه لبه ت ه یچ ده وئه تیکیش نه بتوانیوه کورد له ناوبه ریته، جا چ ی له سه ره تای ۲۰ کانی سه ده ی رابردوو بیته که نفوو سی کورد له هه موو روژه لاتی نیوه راست به هه موویه وه له ده وری ۴ ملیۆن که سیکدا بوه. یان ئیستا که پئیشینی ده کریته ته و ژماره یه له نیوان ۳۰-۴۵ ملیۆن که سیکدا بیته.

دووهم: ته نیا به هیزبوون و زۆرداری به س نییه بو ته وه ی ه یچ ده وئه تیک پارێزراو بیته. ئیسرائیل به پالپشتی گه و ره ترین ده وئه تی دنیا و پئیشکه و تووترین چه که مهنی سه رده مه وه ده یه ویت ده سه لاتی خو ی سه پئینته. بئیشک ته و ده توانیته زۆر شت بکات به لام ته سه تمه له ماوه ی درێژخایه ندا سه رکه و توو بیته. ته نانه ت ه گه ر سه ماسی ش له ناوببات وه ک ته وه ی که باسی ده کات، ری ده کاته وه بو ته وه ی ریخراوی رادیکالتر له داها توودا ده رکه ون. ته مه ده قاوده ق بو پرس ی کوردیش وایه. ئیستا ده وئه تانی ناوچه که ده توانن به پشته بستن به دوخی ناوخو یی ئیستای کورد، له رپی به کاره یانی گوشاری ئابوو ری، سه ربازی و ریکه و تنی دوولایه نه و چه ندلایه نه ی سیاسی و سه ربازی، پرس ی کورد کپ بکه نه وه وه ک ته وه ی که ئیستا خه ریکن. ته نانه ت ده توانن زۆر یک له و ئامانجه شه که دایاننا وه ده ستی بخه ن، چونکه هاوشیوه ی ۱۹۲۰، ۱۹۷۵، ۱۹۹۰ و ۲۰۱۷، روژاوا پشته کوردی به رداوه یان لانیکه م وه ک جاران نییه بو ی، به لام ه یچ گومانیکی تیدا نییه که ته و پرسه گرنه گه ناسنامه ییه ی روژه لاتی نیوه راست ئیستاش کپ بکریته وه، ده کریه سالانی دیکه ده ربکه ویته وه. له کو تایی ۳۰ کانی سه ده ی رابردوو، هه ریه ک له عیراق و تورکیا و له دوا ی شه ری جیهانی دووه می ش ئیران، بزاڤه کوردیه کانیان سه رکوت کرد به لام له عیراق له ۶۰ کانه وه، له تورکیاش له کو تایی سه فتاکان و له ئیرانیش له هه شتاکان جاریکی دیکه ته و پرسه به توندیه کی زیاتر له جاران سه ری هه لدا یه وه که تا ئیستاش به رده وامن.

سییه م: سیاسه تی - ئیسرائیل بو دابه شکردنی بزاڤه سیاسی سه ربازییه کانی فه له ستین له نیوان فه تح و سه ماس سه ری نه گرت، وه ک چۆن سیاسه تی دابه شکردنی کوردانیش به تابه تی له نیوان پار تی و به کیتی بو هه می شه سه رکه و توو نابته. هه وئه کانی چاره سه رکردنی پرس ی فه له ستینیش سه ره پای نا به دلایه کانی ئیسرائیل، دوا جار ده توانیته یارمه تی ناشتی و سه قامگیری زیاتر بدات وه ک چۆن هه وئه کانی چاره سه رکردنی پرس ی کوردیش هه مان کاریگه ری ده بیته. ته گه ر ده وئه تانی ته م ناوچه یه شه داوا ی سه قامگیری و ناشتی ده که ن، ه یچ ریگه یه ک نییه جگه له ریکه و تن له گه ل کورد و ده کریه عیراقی فیدرالی وه ک ته وه ی ده ستوو باسی کردوو ه نموونه یه کی باش بیته ته گه ر به ره و خراپی نه بن.

سه روکوه زیرانی ئیسه پانیا که برپاره روژی سی شه ممه له گه ل ئیره ندا و نه رو بجا دان به سه ره خو یی فه له ستیندا بئیت، گو توویه تی له به ر ناشتی، دادپه ره وری و سه قامگیری برپاریکی وا ده دن. هی شتا دیار نییه که دوا جار ته م هه نگا وه ریگا ده کاته وه بو ته وه ی که نه وروپا وه ک به کیتییه ک کار بو سه ره خو یی فه له ستین بکات یان نا، چونکه هیزه سه ره کییه کانی به کیتی نه وروپا وانا ته لمانیا و فه ره نسا هه ر جه خت له چاره سه ری دوو ده وئه ت به رپی دیالوگ ده که نه وه که ته وه شه ناراسته خو و اتای مه رجی رازیبوونی ئیسرائیل ده دات، به لام ئیمانویل ماکرو ن قسه به کی تازه ی کردوو ه گو توویه تی، له فه ره نسا قسه کردن له سه ر دانپیدانان به ده وئه تی فه له ستین به بئ گف تو گو ش ئیدی شتیکی تابو نییه. ته مه گو پانکاریه که به ناراسته ی دروست، ته ویش له پاش ته و به رپرسیارییه میژووییه که هه ریه ک له فه ره نسا و به ریتانیا له به رام به ر پرس ی فه له ستین و کوردستاندا هه یانه که بئجگه له ده رته نجامه سیاسییه کان، ده یان کاره ساتی مرو یی لیکه و تۆته وه وه هه قی ته وه ی هه یه به ره سمی داوا ی لیبوردنیان لئ بکریته. نه وروپای ئیستا که خو ی به سه رقافلای دیموکراسی و مافی مرو ف ده زانیت، له قازانجیدا به بو ریگرتن له تیرۆر، په نابه ری و ناسه قامگیری که دوو که له که ی ده چیتته چاوی، پشتیوانی له چاره سه ری پرس ی کورد و فه له ستینیه کان بکات، ته مه بئجگه له وه ی که وه ک میراتگری سیاسه تی کو لونیالیستی به ریتانیا- فه ره نسا له سه ره تای سه ده ی بیسته م دا، له وروپه وه به رپرسیارییه کی سیاسی و ته خلاقی له سه ر شانه و، ناتوانیته به پاساوی سه ماس یان گرتنه کانی که می دیموکراسی له سیاسه تی کوریدا خو ی له و به رپرسیاره بدزیته وه، چونکه دیاره که بو به رزه وه ندییه کانی خو ی، چۆن له گه ل نادیموکراتیکترین رژیمه سیاسییه کانی جیهاندا هه ل ده کات.

هه وئه کانی پالپشتی نه وروپا له دوژی فه له ستین شتیکی زۆرباشه، به لام له راستیدا ناشتی، دادپه ره وری و سه قامگیری له روژه لاتی نیوه راست، به بئ چاره سه رکردنی پرس ی کورد قاچیکی به شه لی ده مئینته وه. ده بقید فرومکین له سه ره تای کتیبه که یدا گو ته ی ته فه سه ریکی ئینگلیز دینیته وه که ده لئ، "دوا ی شه ری که کو تایی به هه موو شه ره کان هی نابوو، سو لحنیکیان کرد که هه موو ناشتییه کی له ناو برد." زیاتر له سه ت سال به سه ر ته و سو لحه ناسو لحه دا تیپه ری و کیشه کان هی شتا به رده وامن، بو یه ته مجاره یان سو لحنیک پیویسته که به راستی سو لحنیک بیته!